

Рецензія на книгу "Металічні та неметалічні корисні копалини України"

У 2006 р. у Львові видавництвом "Центр Європи" була опублікована двотомна монографія "Металічні та неметалічні корисні копалини України" (том I — "Металічні корисні копалини", 785 с., автори — Д. С. Гурський, К. Ю. Єсипчук, В. І. Калінін, Є. О. Куліш, С. В. Нечасв, Ю. І. Третьяков, В. О. Шумлянський; том II — "Неметалічні корисні копалини", 552 с., автори Д. С. Гурський, К. Ю. Єсипчук, В. І. Калінін, Є. О. Куліш, Д. М. Чумак, В. О. Шумлянський). Книга присвячена мінеральним ресурсам України та світу.

Вихід двотомної монографії "Металічні та неметалічні корисні копалини України" — важлива подія у житті геологічної спільноти України. Ця довгоочікувана книга вкрай необхідна не тільки геологам-фахівцям: науковцям та виробничникам, вона стала у пригоді викладачам вищих навчальних закладів, технікумів, керівникам гуртків. Велику цікавість до цієї роботи виявили і закордонні спеціалісти, колеги із Узбекистану, Казахстану, Росії та інших країн СНД звертаються з проханням допомогти придбати двотомник.

Це справжня енциклопедія мінеральних ресурсів України та світу, подана інформація про сировинну базу кожного із видів корисних копалин є надзвичайно актуальною.

Книгу побудовано за промисловим принципом класифікації родовищ. Це зручно, оскільки дозволяє швидко знаходити потрібну інформацію, дає змогу уникнути суб'єктивності у ході генетичної інтерпретації фактичного матеріалу. Проте така класифікація не завжди узгоджується з прийнятими в книгах, статтях та звітах організацій, підпорядкованих Геологічній службі України, і з проектом концепції загальнодержавної програми розвитку мінеральних ресурсів України до 2010 р. і на подальшу перспективу.

Зокрема, в роботі, що рецензується, вольфрам віднесений до групи рідкісних металів, а в книзі "Мінеральні ресурси України", яка, починаючи від 2003 р., виходить щорічно, цей метал належить до групи "кольорові та легуючі метали". Це стосується і молібдену, олова, титану, ванадію тощо. Можливо, це не дуже суттєво для фахівців-науковців, але для студентів, для яких ця книга має бути посібником, це не зовсім зручно.

Нажаль, у передмові до відповідних підрозділів дискусійність такої класифікації не згадана. Класифікація нерудних корисних копалин також багато у чому не узгоджена з наявними і до цього не подано бодай найкоротшого обґрунтування.

Книга насичена, навіть, на мій погляд, пересичена відомостями щодо геологічної будови кожного родовища та рудопрояву. Інколи автори надто захоплюються наведенням великої кількості фактичного матеріалу; зокрема, не дуже зрозумілий сенс демонстрації деяких таблиць, які є застарілими, надруковані з помилками і не несуть ніякої інформації (наприклад, таблиця 49 з визначенням віку циркону та монациту в розділі "Нариси металогенії та еволюція рудоутворення" та подібна таблиця в розділі про рідкісноземельні метали). Помилки в таблицях перекочували із російськомовного в українськомовний варіант без виправлень.

Я вказую на ці помилки, головним чином, для того, щоб автори рецензованої фундаментальної і, безперечно, важливої праці звернули на них увагу під час підготовки наступного, бажано англомовного, видання.

Впевнений, що вихід монографії "Металічні та неметалічні корисні копалини України" сприяв підвищенню рівня і узагальненню наявних знань про сировинну базу нашої держави, унаочнив проблеми і перспективи її розвитку.

Зі щирою подякою вітаю авторів із виходом у світ фундаментальної енциклопедичної праці.

В. М. Загнітко